

לחיים בריאים יותר

משרד
הבריאות

שונות גאוגרפית בצריכת שירותי בריאות

כנס אי-שוויון בבריאות וההתמודדות עמו 2014

פרופ' ארנון אפק, ד"ר ספי מנדלוביץ,
עטל-שולמית גורדון, ג'יל מרון, ציונה חקלאי

ראשי פרקים

- רקע
- דו"ח OECD 2014
- המצב בישראל
- מסקנות והמשך עשייה

רקע

- Medical Practice Variations
- Dartmouth Atlas of Health Care
(Wennberg, Vermont, 1973)
- 13 כריתות שקדים ל 10,000 איש לעומת 153
- שונות בימי אשפוז, מספר מיטות ובצוות רפואי
- שונות בעלות הטיפול:
- אין קשר ישיר בין עלות לבין תמותה.
- “excess” care (עד 30% טיפול מיותר בארה"ב)

ראשי פרקים

- רקע
- דו"ח OECD 2014
- המצב בישראל
- מסקנות והמשך עשייה

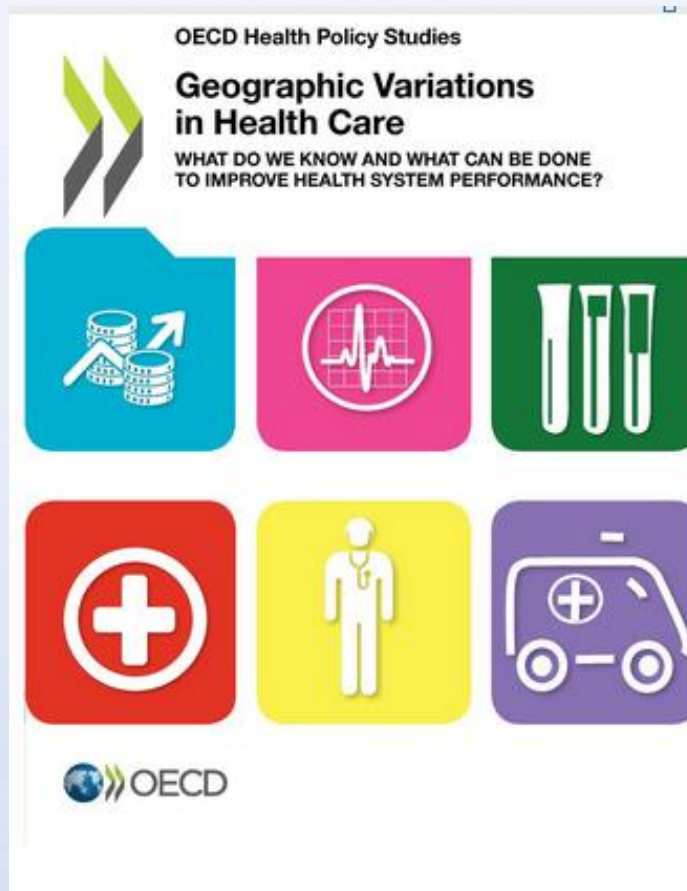

דו"ח OECD 2014

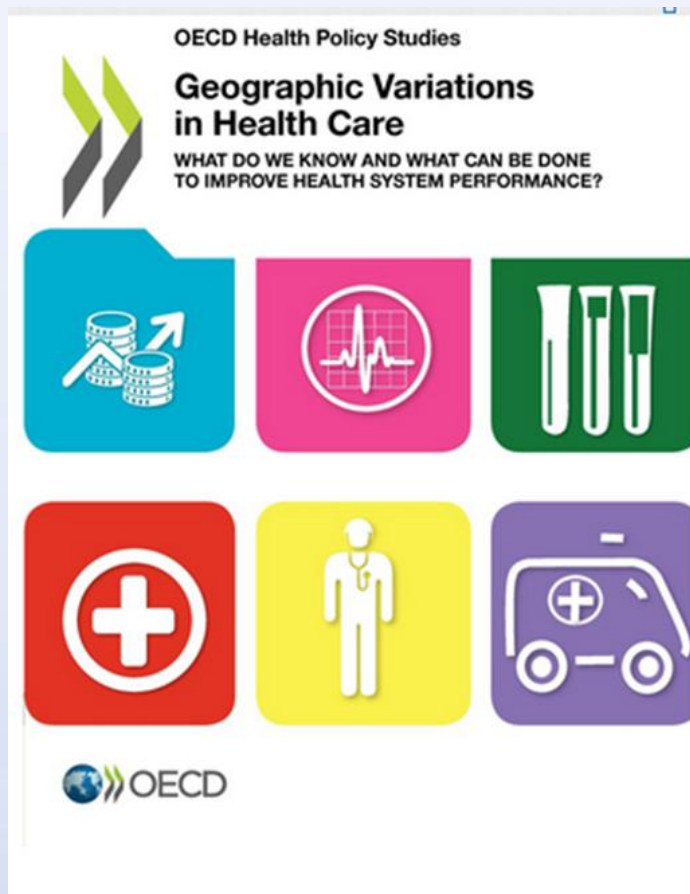
מדינות משתתפות:

אוסטרליה, בלגיה, קנדה, צ'כיה,
פינלנד, צרפת, גרמניה, ישראל,
איטליה, פורטוגל, ספרד,
שווייץ ואנגליה

בחינת השונות בשימוש בשירותים
רפואיים המתבססת על אזור המגורים
של החולים

דו"ח OECD 2014

טיפולים ופרוצדורות

- ניתוח קיסרי
- ניתוח לכריתת רחם
- אשפוזים ללא ניתוחים
- ניתוח מעקפים
- צנתור טיפולי
- ניתוח לתיקון שבר בצוואר הירך
- החלפת מפרק ברך

דו"ח OECD 2014

ממצאים בינלאומיים

- השונות הגבוהה ביותר בין מדינות ובין אזורים בתוך מדינות נמדדה בתחום הפרוצדורות הלבביות - במיוחד **בניתוחי מעקפים והחלפות מפרק ברך**
- שונות גבוהה מאוד בין אזורים שונים נמדדה גם בתחום **אשפוזים ללא פרוצדורות**
- שונות משמעותית בין מדינות בביצוע **ניתוחים קיסריים** בין מדינות

מסקנות

- השונות הגבוהה אינה מוסברת על ידי שוני במרכיבי האוכלוסייה (תקנון עפ"י גיל) אלא בשל מדיניות ובאספקת שירותי בריאות

ראשי פרקים

- רקע
- דו"ח OECD 2014
- המצב בישראל – נתונים למול השערות
- מסקנות והמשך עשייה

הפרוצדורות הנבדקות:

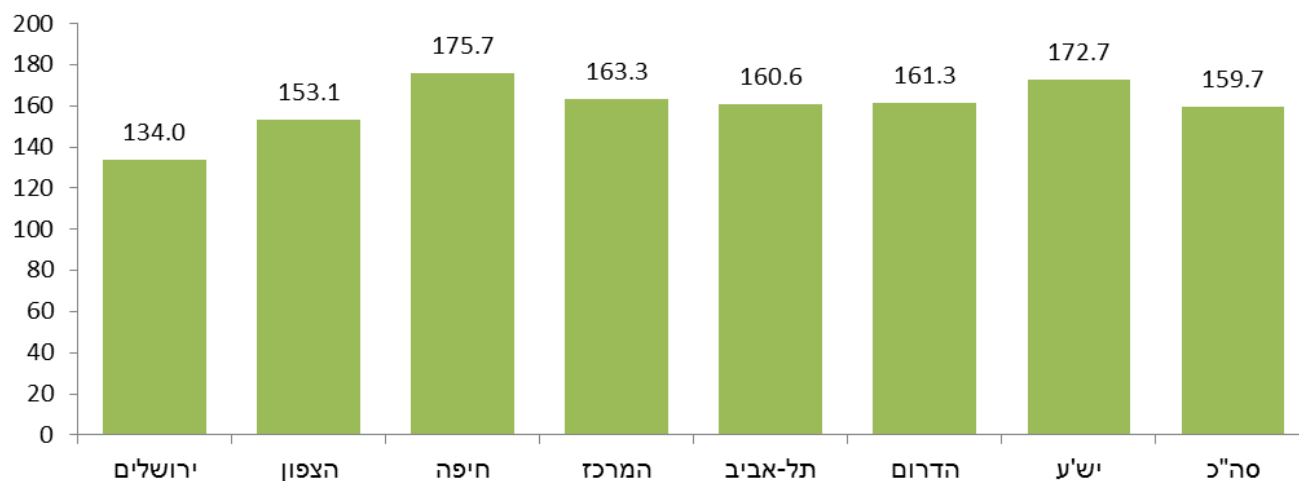
ניתוח קיסרי, ניתוח לכריתת רחם, אשפוזים ללא ניתוחים, ניתוח מעקפים,
צנתור טיפולי, ניתוח לתיקון שבר בצוואר הירך, החלפת מפרק ברך

פרוצדורות גניקולוגיות

חיפה
1.3 (2.29)
ירושלים

Hysterectomy - Discharges - 2012

* השיעורים מתוקננים לגיל ומין ל-100,000 נפש.

** עפ"י נתוני אגף המידע, משרד הבריאות

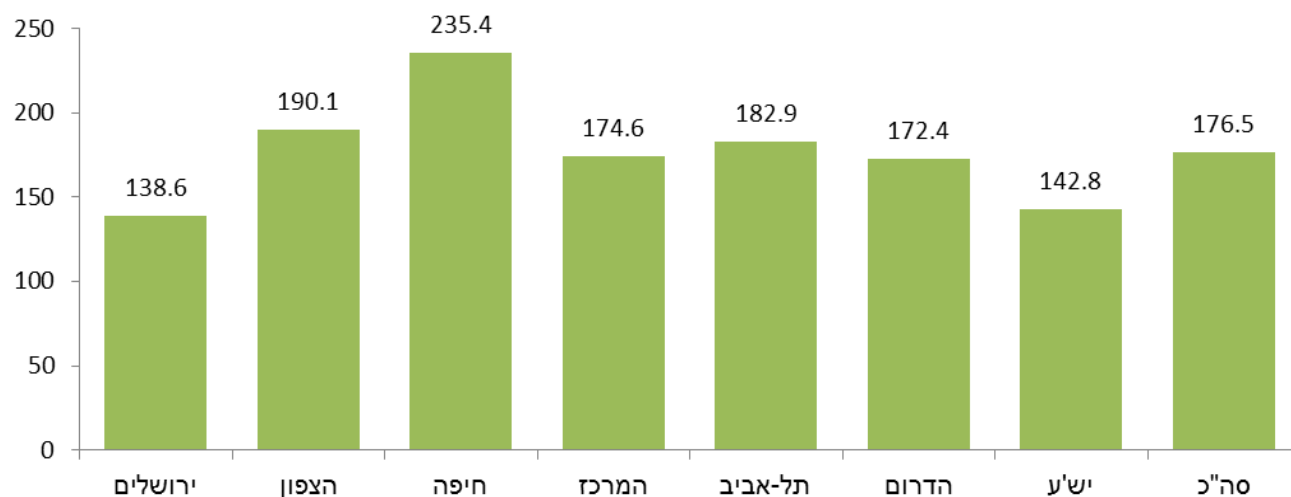
*** שיעור הניתוחים הקיסריים הוא ל-1,000 לידות חי.

פרוצדורות גניקולוגיות

חיפה
1.7 (1.63)
ירושלים

Caesarean Section - Discharges - 2012

* השיעורים מתוקננים לגיל ומין ל-100,000 נפש.

** עפ"י נתוני אגף המידע, משרד הבריאות

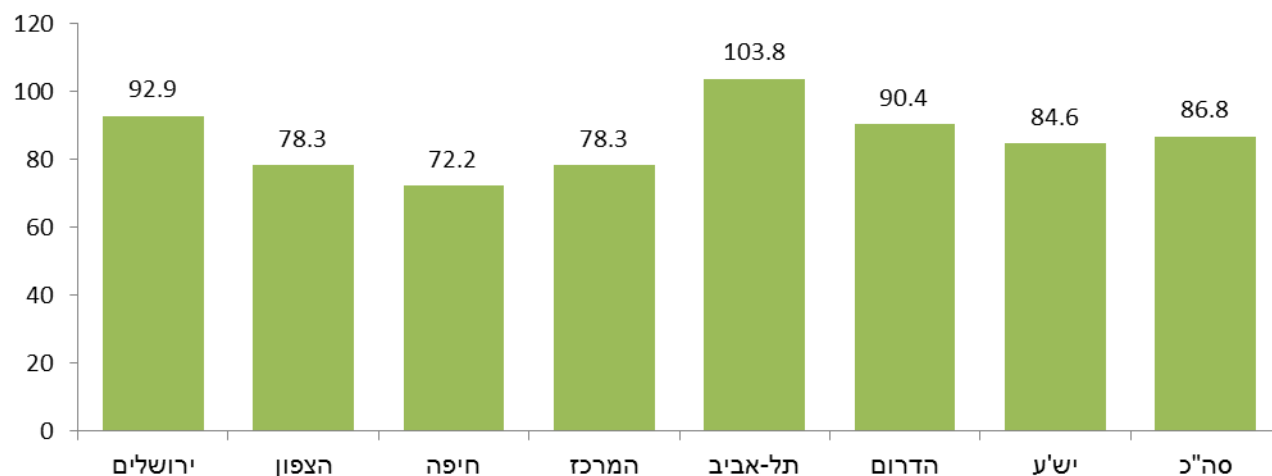
*** שיעור הניתוחים הקיסריים הוא ל-1,000 לידות חי.

פרוצדורות אורתופדיות

ת"א
(1.1) 1.43
חיפה

Surgery after hip fractures - Discharges - 2012

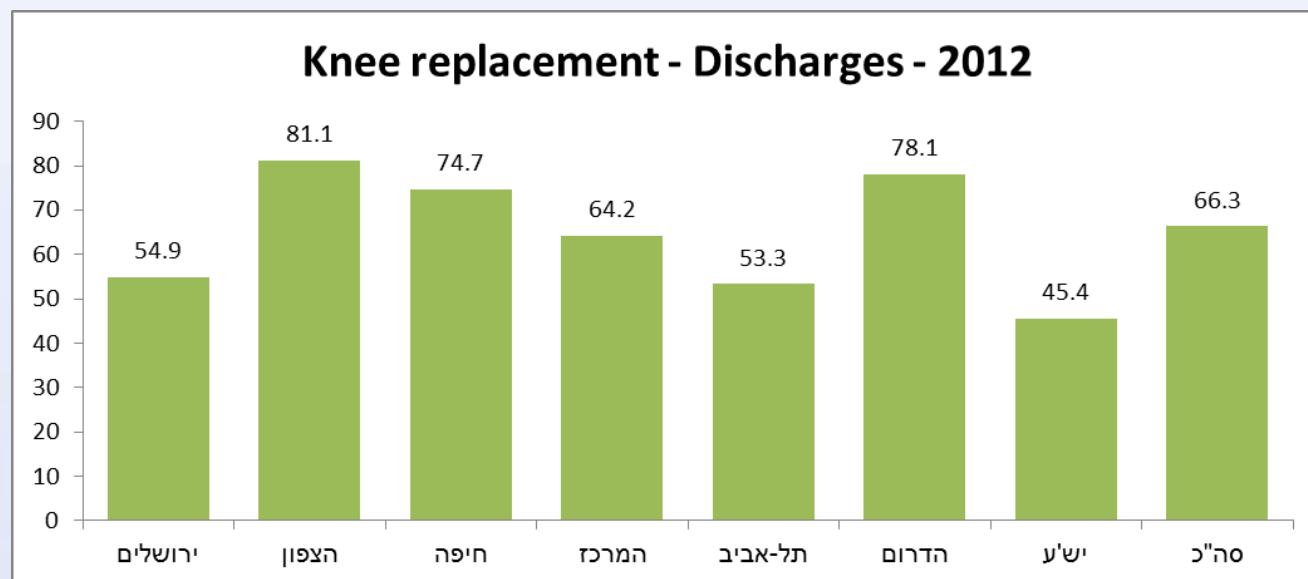
* השיעורים מתוקננים לגיל ומין ל-100,000 נפש.

** עפ"י נתוני אגף המידע, משרד הבריאות

פרוצדורות אורתופדיות

פריפריה
(2.91) 1.78
יש"ע

* השיעורים מתוקננים לגיל ומין ל-100,000 נפש.

** עפ"י נתוני אגף המידע, משרד הבריאות

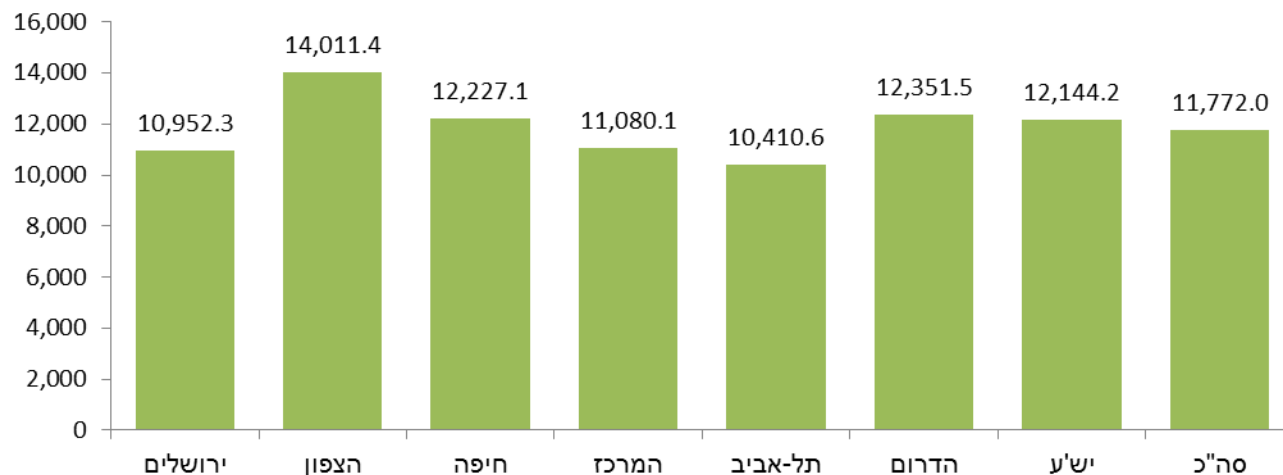
אשפוזים ללא ניתוח

צפון

1.35 (1.79)

ת"א

Medical Admissions - Discharges - 2012

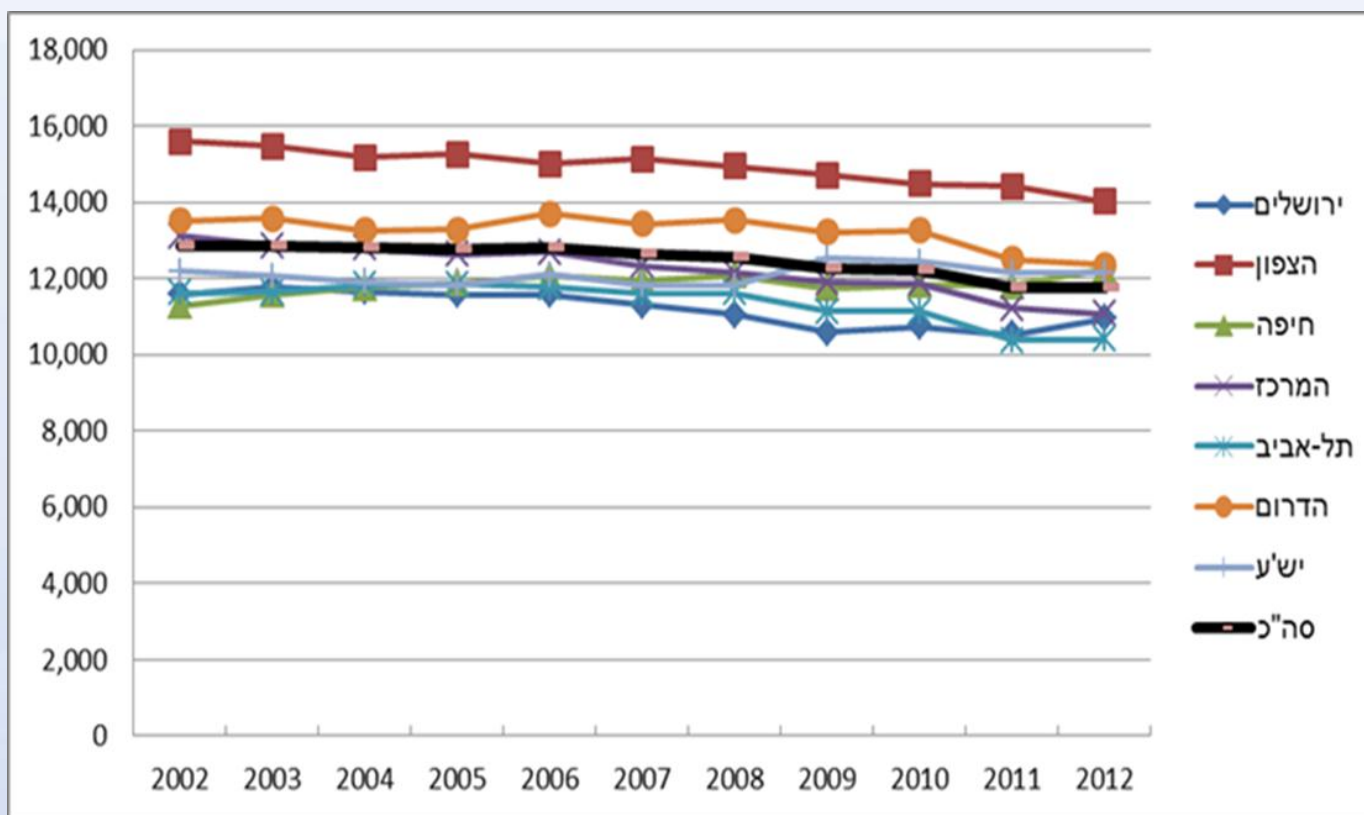
* השיעורים מתוקננים לגיל ומין ל-100,000 נפש.

** עפ"י נתוני אגף המידע, משרד הבריאות

אשפוזים ללא ניתוח

שיעור אשפוזים ללא ניתוח לפי מחוזות 2000-2012

אשפוזים ללא ניתוח

■ מגמות חיוביות:

- ירידה בשיעור האשפוזים
- פערים קטנים יחסית בין המחוזות

■ מגמות שליליות

- פער עקבי וברור בין מחוזות המרכז והפריפריה

■ סיבות משוערות:

- תחלואה גבוהה יותר
- מצב סוציאקונומי נמוך
- פערים ניכרים בזמינות של שירותי רפואה שניוניים (פנימית, כירורגיה ותתי – התמחויות)*

*Goldberger N and Haklai Z (2012), Mortality Rates in Israel from Causes Amenable to Health Care, Regional and International Comparison, Israel Journal of Health Policy Research, 2012, 1:41.

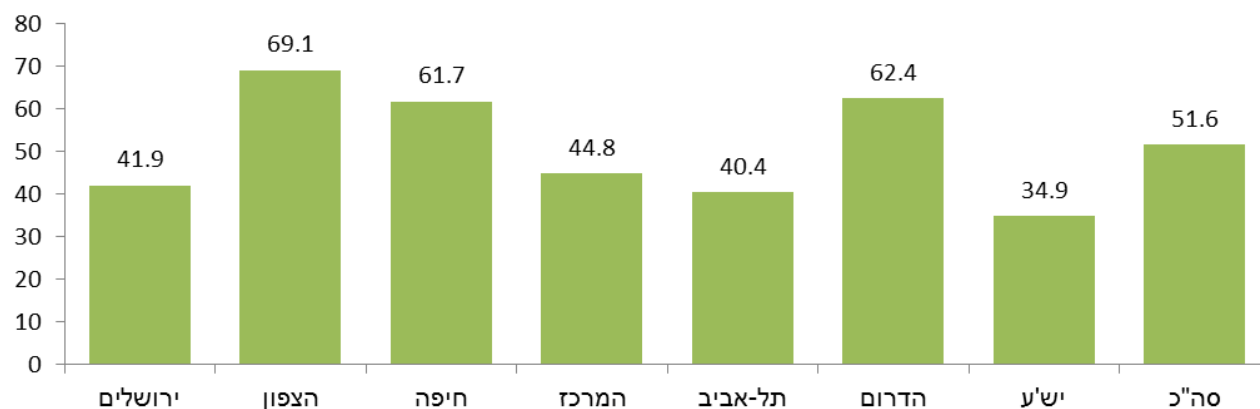
פרוצדורות לבביות – ניתוח מעקפים

צפון

1.97 (5.74)

יש"ע

Revascularization: Coronary bypass - Discharges - 2012

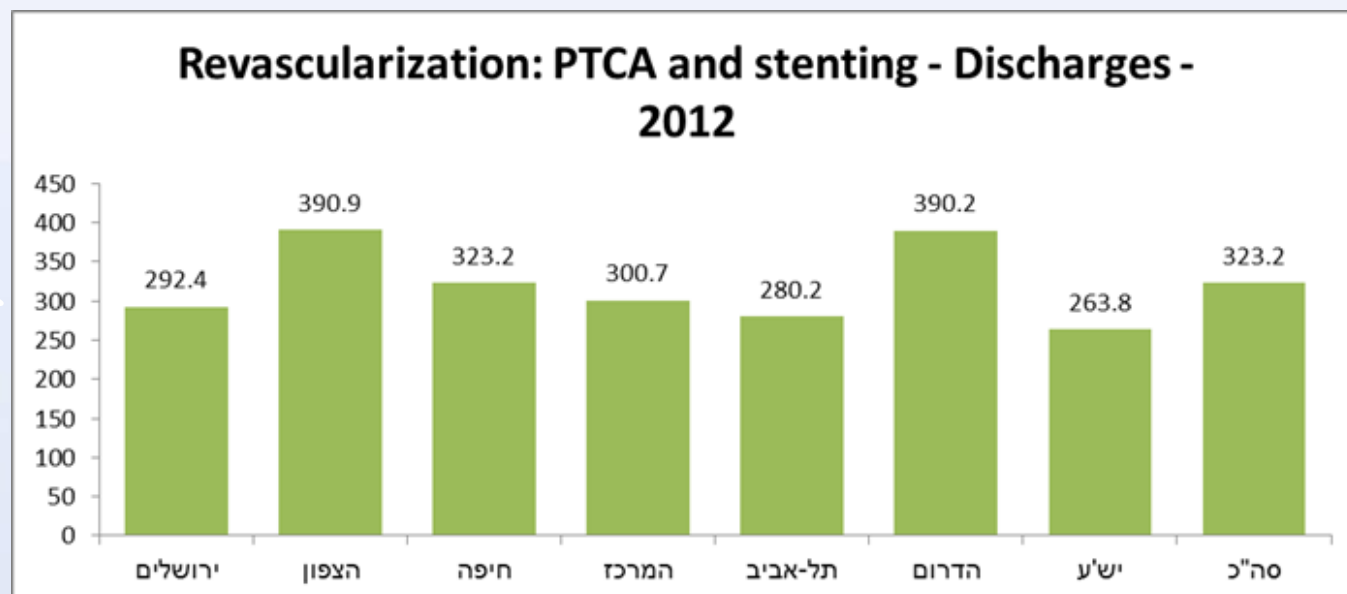
* השיעורים מתוקנים לגיל ומין ל-100,000 נפש.

** עפ"י נתוני אגף המידע, משרד הבריאות

פרוצדורות לבביות - צנתורים התערבותיים

פריפריה
1.47 (4.74)
יש"ע

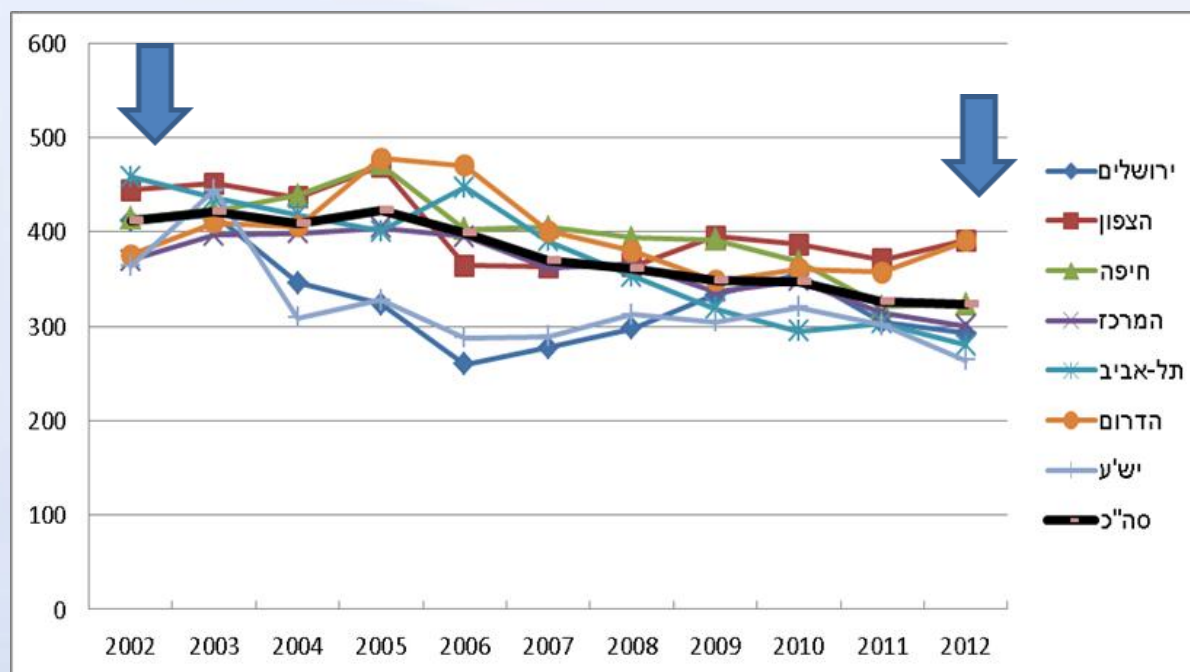
* השיעורים מתוקננים לגיל ומין ל-100,000 נפש.

** עפ"י נתוני אגף המידע, משרד הבריאות

פרוצדורות לבביות - צנתורים התערבותיים

- בשונה מיתר מדינות ה OECD, נמדדה מגמת ירידה בשיעור צנתורים טיפוליים
- במהלך עשור הפריפריה זינקה מהשיעור הנמוך ביותר בביצוע צנתורים לשיעור הגבוה ביותר בישראל

פרוצדורות לבביות - צנתורים התערבותיים

■ חשיבות זמינות יחידות צנתורים בצמצום פערים

- קבוצת מחלות הלב וכלי הדם נמצאה כמסביר המשמעותי ביותר לאי-השוויון בתמותה
- לשיקולי זמן ומרחק חשיבות קריטית במקרה של התקף לב הדורש צנתור דחוף
- מהירות ביצוע הצנתור הינה אחד מ"מדדי האיכות" אשר נבדקים ע"י משרד הבריאות.

שבץ מוחי – היעד הבא

- 40Menees DS, Peterson ED, Wang Y, Curtis JP, Messenger JC, Rumsfeld JS, Gurm HS. Door-to-balloon time and mortality among patients undergoing primary PCI. N Engl J Med. 2013 Sep 5;369(10):901-9. doi

מסקנות

- **בכל השירותים שנבדקו בישראל נמצאו פערים בין המחוזות ואשר נעו:**
 - מפערים קטנים (כריתת רחם, תיקון שבר בצוואר הירך)
 - לפערים משמעותיים (מעקפים, החלפת מפרק ברך)
- **ניתן לשער כי הבדלים אלו נובעים מפערים בין אזורים הקשורים לזמינות שירותי רפואה בין אזורים, רמת התחלואה בקרב האוכלוסייה, הבדלים תרבותיים ומדיניות.**
- **צנתורים - כאשר משקיעים באופן ניכר בתחומים ניתן ליצור לצמצם פערים באופן משמעותי**
- **יש לפעול להשקעה בתחום נוספים כגון שבץ מוחי**

דו"ח OECD 2014 – ישראל

פרוצדורה	יחס בישראל (מינימום לעומת מקסימום)	
1	1.7	ניתוח קיסרי
2	1.3	ניתוח לכריתת רחם
3	1.35	אשפוזים ללא ניתוחים
4	1.97	ניתוח מעקפים
5	1.47	צנתור טיפולי
6	1.43	ניתוח לתיקון שבר בצוואר הירך
7	1.78	החלפת מפרק ברך

דו"ח OECD 2014 – ישראל וגרמניה

פרוצדורה	יחס בישראל (מינימום לעומת מקסימום)	יחס בגרמניה (מינימום לעומת מקסימום)
1 ניתוח קיסרי	1.7	1.63
2 ניתוח לכריתת רחם	1.3	2.29
3 אשפוזים ללא ניתוחים	1.35	1.79
4 ניתוח מעקפים	1.97	5.74
5 צנתור טיפולי	1.47	4.74
6 ניתוח לתיקון שבר בצוואר הירך	1.43	1.11
7 החלפת מפרק ברך	1.78	2.91

תודה רבה
danke schön